

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра економічного аналізу і фінансів

Цуркан І.М.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ»
для магістрів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»»**

**Дніпропетровськ
НГУ
2016**

Цуркан І.М. Програма вибіркової навчальної дисципліни «Соціальне страхування» для магістрів галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / І.М. Цуркан; Нац. гірн. ун-т., каф. економічного аналізу і фінансів. – Д. : НГУ, 2016. – 13 с.

Розглянуто і затверджено методичною комісією за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № від 2016) за поданням кафедри економічного аналізу і фінансів (протокол № від 2016).

ЗМІСТ

Розділ	Стор.
1. Вступ	4
2. Галузь використання	5
3. Нормативні посилання	5
4. Обсяг дисципліни	5
5. Результати навчання з дисципліни «Соціальне страхування» та їх відповідність компетентностям	6
6. Форма підсумкового контролю	7
7. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальних занять	7
8. Завдання для самостійної роботи здобувача	8
9. Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною	8
10. Вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень	8
11. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни	9
12. Рекомендована література	9
Додаток А Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК	
Додаток Б Матриця відповідності визначених програмою дисципліни «Соціальне страхування» результатів навчання та компетентностей	

1. Вступ

Програмні результати підготовки магістра фінансів, банківської справи та страхування визначені в стандарті вищої освіти [3].

В освітньо-професійній програмі Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» [1] здійснено розподіл програмних результатів навчання за видами навчальної діяльності здобувача.

Загальна характеристика процесу навчання з дисципліни «Соціальне страхування»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Магістр фінансів, банківської справи та страхування
Опис предметної області	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Об'єкт(и) вивчення та діяльності: устрій, принципи й механізми забезпечення соціального страхування ▪ Цілі навчання: здобуття знань і умінь у сфері соціального страхування, що надасть можливість самостійно здійснювати дослідження діяльності фондів соціального страхування, розв'язувати складні спеціалізовані та управлінські завдання, наукові і прикладні проблеми при впровадженні інновацій в професійну діяльність у динамічному середовищі ▪ Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на теоріях і концепціях фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку основ управління в сфері соціального страхування. ▪ Методи, методики та технології: при проведенні практичних занять: розгляд ситуаційних завдань, рішення задач, дискусії в малих творчих групах; при самостійній роботі: виконання індивідуального завдання (реферат, розрахункове завдання), самостійне вивчення матеріалу; поточні консультації. ▪ Інструменти: ЕОМ, мультимедійна техніка, демонстраційний матеріал, дидактичні матеріали для практичних робіт, самостійного вивчення матеріалу.
Базові дисципліни	Макроекономіка; мікроекономіка; фінанси; статистика; страхування, страхові послуги, актуарні розрахунки

2. Галузь використання

Робоча програма поширюється на кафедри, яким доручено викладання навчальної дисципліни наказом ректора.

Робоча програма призначена для:

- реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури та змісту дисципліни;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Робоча Програма встановлює:

- форму підсумкового контролю;
- базові дисципліни та дисципліни, що забезпечуються;
- результати навчання за дисципліною та їх відповідність компетентностям;
- тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності
- завдання для самостійної роботи здобувача;
- вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень;
- вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

3. Нормативні посилання

Робоча програма дисципліни «Соціальне страхування» розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Освітня програма підготовки магістра за спеціальністю галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – ____ с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти»).

3. Стандарт вищої освіти другого рівня (магістр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Затверджено і введено в дію наказом МОН України від _____ № _____.

4. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 38 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

4. Обсяг дисципліни

2. Обсяг кредитів ЄКТС дисципліни

Загальний обсяг – 4 кредити ECTS (120 академічних годин).

5. Результати навчання з дисципліни «Соціальне страхування» та їх відповідність компетентностям

5.1 Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Соціальне страхування» згідно з СВО другого рівня (магістр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності або навчання у сфері перестраховування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність проводити дослідження та генерувати нові ідеї. 2. Здатність проявляти лідерські навички. 3. Здатність вести переговори та розв'язувати конфлікти. 4. Здатність до мотивації та досягнення спільної мети. 5. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 6. Здатність працювати автономно. 7. Здатність працювати у міжнародному просторі.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціального страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. 2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і побудови прогнозних моделей розвитку соціального страхування. 3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері соціального страхування. 4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері соціального страхування. 5. Здатність демонструвати поглиблені знання у сфері соціального страхування. 6. Здатність використовувати положення і методи дослідження інших наук для розв'язання професійних та наукових задач у сфері соціального страхування. 7. Здатність формулювати наукові завдання у сфері соціального страхування, обирати напрями і методи досліджень. 8. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в сфері соціального страхування.

5.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Соціальне страхування», сформульований у термінах результатів навчання

1. Планувати та управляти часом при проведенні досліджень.
2. Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність.
3. Демонструвати навички самостійного прийняття рішень, бути лідером, нести

відповідальність за стратегічний розвиток команди.

4. Використовувати навички ведення переговорів та розв'язання конфліктів в професійній діяльності та при проведенні досліджень.

5. Проявляти вміння працювати в команді, мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.

6. Оцінювати сучасний стан перестраховання і приймати обґрунтовані рішення.

7. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток.

8. Обирати методи адаптації та напрями використання міжнародних стандартів та нормативів в професійній діяльності.

9. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціального страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

10. Демонструвати управлінські навички у сфері соціального страхування.

11. Застосовувати поглиблені знання в сфері соціального страхування для прийняття рішень.

12. Адаптувати положення та методи дослідження інших наук для розв'язання професійних та наукових задач у сфері соціального страхування.

13. Систематизувати та аналізувати інформацію для вирішення професійних та наукових завдань у сфері соціального страхування.

14. Здійснювати самостійне дослідження та презентувати його результати з вмінням виокремлювати особистий внесок.

6. Форма підсумкового контролю

Диференційований залік за результатами поточного контролю, який включає захист індивідуального завдання та виконання комплексної контрольної роботи.

7. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальних занять

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
ПРАКТИЧНІ			
1. Сутність, принципи й роль соціального страхування	3	4	7
2. Іноземний досвід у сфері соціального страхування	3	6	9
3. Державне регулювання соціального страхування	3	6	9
4. Єдиний соціальний внесок у структурі доходів державних соціальних фондів			
5. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності.	4	8	12
6. Страхування від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань	4	8	12
7. Медичне страхування	2	6	8
8. Соціальне страхування на випадок безробіття	6	8	14
9. Державне пенсійне страхування.	8	8	16

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
10. Недержавне соціальне страхування	2	6	8
РАЗОМ	44	76	120
Практичні заняття	40	76	116
Контрольні заходи	4		4

8. Завдання для самостійної роботи здобувача

Основні завдання для самостійної роботи:

- 1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожною темою;
- 2) розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;
- 3) виконання тематики науково-дослідної роботи;
- 4) підготовка до підсумкового контролю.

9. Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною

1. Соціальне страхування: загальна характеристика та етапи розвитку.
2. Етапи розвитку соціального страхування.
3. Органи нагляду та контролю в системі соціального страхування.
4. Напрямки вдосконалення соціального страхування в Україні.
5. Проблеми та перспективи розвитку соціального страхування в Україні.
6. Переваги та недоліки системи соціального страхування в Україні.
7. Перспективи розвитку Фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.
8. Управління процесом формування й функціонування Пенсійного фонду України в умовах ринкових перетворень.
9. Недержавне соціальне страхування: сутність, організація, проблеми та перспективи розвитку.
10. Описати систему накопичувального пенсійного забезпечення недержавними пенсійними фондами в одній із країн світу.
11. Іноземний досвід недержавного пенсійного страхування.
12. Описати систему соціального страхування в одній із країн світу.
13. Етапи впровадження в Україні системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування.
14. Соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві в системі соціального страхування трансформаційного періоду в Україні.
15. Специфіка функціонування Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.
16. Досвід різних країн у сфері соціального страхування.
17. Розглянути значення рівня розвитку соціального страхування для ефективної роботи підприємств у сучасних умовах.

10. Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) є система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень формуються згідно з Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет», Положенням про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

11. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташований на сайті кафедри ЕАіФ та повинен містити [2]:

1. Робочу програму дисципліни;
2. Навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
3. Методичне забезпечення практичних занять;
4. Матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
  - попереднього опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);
  - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;
  - виконання індивідуального розрахункового завдання;
  - підготовки до захисту індивідуального розрахункового завдання;
  - підготовки до підсумкового контролю;
5. Завдання комплексної контрольної роботи для підсумкового контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей

12. Рекомендована література

12.1 Основна

1. Конституція України: за станом на 08.12.2011р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
2. Кодекс законів про працю України: за станом на 05.01.2012 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
3. Концепція соціального забезпечення населення України // Постанова Верховної Ради України № 3758-XII від 21 грудня 1993 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
4. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року №16/98-ВР. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
5. Закон України – Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за станом на 07.07.2011. / Верховна рада України. – Офіц. Вид. – К.: Парлам.вид-во, 2011. - № 2 – 3. – С. 11
6. Закон України – Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування за станом на 01.01.2012 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
7. Закон України – Про недержавне пенсійне забезпечення за станом на 01.10.2011 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
8. Закон України – Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття за станом на 19.05.2011 [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>

9. Закон України — Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованнями за станом на 01.01.2011 р. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>
10. Закон України — Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності .
11. Закон України "Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи" (№6368-VI) <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-in/laws/main.cgi?nreg=3668-17&p=1316876763996322>
12. Закон України — Про внесення зміни до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо виплати допомоги при народженні дитини 17 березня 2011 року N3164-VI. [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.
13. Податковий кодекс України за станом на 01.01.2012 р. . [Електронний ресурс]: сайт Верховної ради України. – Режим доступу – <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/>.

12.2 Допоміжна

1. Внукова Н. М. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс. Навч. пос. // Внукова Н. М., Кузьминчук Н. В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 412 с.
2. Внукова Н.М. Соціальне страхування: навч. посіб / Внукова Н.М., Кузьминчук Н.В.. – К: «Кондор», 2006. – 348с.
3. Григораш Г.В. Системи соціального страхування зарубіжних країн. Навч. пос./ Григораш Г.В., Григораш Т.Ф., Олійник В.Я., Субачов І.Т. – К. : Центр учбової л-ри, 2008. – 144 с.
4. Конопліна Ю.С. Соціальне страхування: Навч. Посібник / Конопліна Ю.С. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 224 с.
5. Кропельницька С.О. Соціальне страхування: Навчальний посібник / С.О.Кропельницька, Т.В.Солоджук.– [Вид. 2-е, доп. та пероб.] – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 336 с.
6. Юрій С.І. Соціальне страхування Підруч./ С.І.Юрій, М.П.Шаварина, Н.В.Шаманська. – К: Кондор, 2007. – 507 с.
7. Безугла В. О., Загірняк Д. М., Шаповал Л. П. Соціальне страхування: навч. посібник - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 208 с.
8. Мальований М.І. Соціальне страхування : навчальний посібник /М.Мальований, П. Бечко, В.Бечко. - К. : Центр учбової літератури, 2012. - 491 с.

Додаток А

Таблиця А1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Здатність проводити дослідження та генерувати нові ідеї		+		
Здатність проявляти лідерські навички				+
Здатність вести переговори та розв'язувати конфлікти			+	
Здатність до мотивації та досягнення спільної мети			+	
Здатність приймати обґрунтовані рішення				+
Здатність працювати автономно				+
Здатність працювати у міжнародному просторі			+	
Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціального страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності	+			
Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і побудови прогнозних моделей розвитку соціального страхування	+			
Здатність застосовувати управлінські навички у сфері соціального страхування			+	
Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері соціального страхування.		+		
Здатність демонструвати поглиблені знання у сфері соціального страхування	+			
Здатність використовувати положення і методи дослідження інших наук для розв'язання професійних та наукових задач у сфері соціального страхування		+		
Здатність формулювати наукові завдання у сфері соціального страхування, обирати напрями і методи досліджень		+		
Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації для вирішення професійних і наукових завдань в сфері соціального страхування		+		

**Матриця відповідності визначених програмою дисципліни «Соціальне страхування»
результатів навчання та компетентностей**

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності															
		Загальні							Спеціальні (фахові)								
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	
Планувати та управляти часом при проведенні досліджень	+																
Проводити дослідження, генерувати нові ідеї, здійснювати інноваційну діяльність	+	+															
Демонструвати навички самостійного прийняття рішень, бути лідером, нести відповідальність за стратегічний розвиток команди	+		+														
Використовувати навички ведення переговорів та розв'язання конфліктів в професійній діяльності та при проведенні досліджень	+			+													
Проявляти вміння працювати в команді, мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети	+				+												
Оцінювати сучасний стан перестраховання і приймати обґрунтовані рішення	+					+											
Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток	+							+									
Обирати методи адаптації та напрями використання міжнародних стандартів та нормативів в професійній діяльності	+								+								
Використовувати фундаментальні закономірності розвитку соціального страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності	+									+							
Здійснювати діагностику і побудову прогностичних моделей розвитку соціального страхування	+										+						
Демонструвати управлінські навички у сфері соціального страхування	+											+					
Обґрунтувати управлінські рішення у сфері соціального страхування та оцінювати їх ефективність	+												+				
Застосовувати поглиблені знання в сфері соціального страхування для прийняття рішень	+													+			

Навчальне видання

Цуркан Ірина Миколаївна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціальне страхування»
для магістрів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Видано
у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19. від

Оприлюднено
на сайті Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» за
адресою
http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_cent/skladovi-normativnoi-bazi-v-sferi-osviti-ngu/index.php